

MÁKSOPROGRÁMMA ÁIGGE

- Máksoprográmma sáhttit rievdat, jos máksinnákkat lea hedjonan guhkesáigásaččat nu, ahte dus ii sáhte govtolaččat eaktudit máksoprográmmas mearriduvvon máksogeatnegasvuoda deavdima.
- Jos mii nu loatna lea báhcán máksoprográmmas eret, loana sáhttit lasihit máksoprográmmii manjegihtii. Jos loatna lea stuoris, sáhttit máksoprográmmii ohcat rievdadusa.
- Jos dutnje bohtet gaskaboddosaš máksováttisvuodát, sáhtát manjedit mávssuid eanemustá golmain dahje viđain mánotbajiin. Manjideapmi guhkida máksoáigetávvala. Almmut máksináiggi sirdimis daidda velgoheaddjiide, geaid mávssuid manjdat.

Ekonomiija- ja vealgebagađalli veahkeha rievdadusaiguin máksoprográmma áigge.

Lassečáđahangeatnegasvuoha

Jos du bođut loktanit dahje oaččut ovdamearka dihte árbbi, sáhtát gárat máksit oasi ođđa bođuinat dahje váriinat velgoheaddjiide. Lassečáđahangeatnegasvuodas fuolakeahtá sáhtát doallat oasi ruđain maid leat ožžon ieš. Lassečáđahangeatnegasvuoha guoská maiddái nollaprográmma.

Ekonomiija- ja vealgebagađalli veahkeha du lassečáđahanrehkenastima dahkamis.

PRIVÁHTAPERSONNA VEALGEORDNESTALLAN

TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMIJA- JA VEALGERÁVVEHAT

EAVTTUT JA EASTAGAT

Vealgeordnestallan lea oaivvilduvvon persovdnii, geas velggiid mearri lea máksonávcca ektui menddo stuoris dahje máksonákca lea hedjonan ovdamearkka dihte buohcuvuođa dahje bargguhisvuođa dihte. Vealgeordnestallan ohccojuvvo gearretrievttis. Ekonomiiija- ja vealgebagadalli veahkeha vealgeordnestallama ohcamis.

Vealgeordnestallamii leat ásahuvvon lágas eastagat, muhto áššis mearriduvvo álo dáhphusa mielde.

Vealgeordnestallama sáhtá oažžut eastagis fuolakeahhtá, jos dasa leat vealta-meahttun sivat. Mearrádusas váldit vuhtii ovdamearkka dihte velggolačča doaimmaid velggiid máksima ovdii, áiggi mii lea gollan vealgáduvvamis, eará diliid mat velggolaččas leat ja vealgeordnestallama mearkkašumi velggolačča ja velgoheaddjiid dáfus.

Vealgeordnestallama eastagat leat earret eará:

- Máksonávccahisvuohta lea gaskaboddosaš. Gaskaboddosašvuođa árvvoštallat álo dili mielde.
- Vealgáduvvan lea dáhphuvvan berošmeahttunvuođa dihte.
- Olmmoš lea leamaš ovdal vealgeordnestallamis.
- Vealgáduvvan lea dáhphuvvan iežas ekonomalaš sajádaga hedjonahttimis eaktodáhtolaččat, dahje ekonomiiijas lea addojuvvon boasttodieđut vealgeordnestallama várás.
- Persovdnii lea mearriduvvon rihkosa geažil máksogeatnegasvuohta dahje persovdna eahpidit dahje siva-hit rihkkosis, mas vejolaččat mearriduvvo máksogeatnegasvuohta.
- Vealgi man doallat fuomášanvearan lea šaddan ealáhusdoaimmas, mas leat ovdamearkka dihte healbaduvvon lágas geatnegahtton geatnegasvuođat eará sivaidda geažil go máksonávccahisvuođas.

OHCAN

Vealgeordnestallan doaibmá buoremusat dalle, go leat čatnasan ekonomiiijat ordnemii.

Sáhtát árvvoštallat iežat dili ekonomiiija- ja vealgebagadalliin ovdal vealgeordnestallamii ohcama. Ekonomiiija- ja vealgebagadalli veahkeha válmmaštallat ohcamušat ja bivdá dus dasa mildosiid. Vealgerávvemis kártejuvvo vealgedillát. Buot vealggit, mat leat šaddan ovdal vealgeordnestallama álggaheami, gullet vealgeordnestallama ollái. Go leat vuolláičállán ohcamuša, ekonomiiija- ja vealgebagadalli sádde ohcamušat gearretriektái.

Gearretriekti sádde ohcamušat ja vealgáduvvančielggadusat velgoheaddjiide, mielde velggolaččaide ja dáhkideaddjiide

ja bivdá sis celkosa áššái. Jos gii nu oassebelinei vuostálastá ohcamuša, oaččut gearretrievttis cealkkusbivdaga dahje bovdehusa diggegieđahallamii. Gearretriekti dahká loahpalaš mearrádusa vealgeordnestallama álggaheamis dahje hilgumis.

Jos gearretriekti addá vealgeordnestallamii miehtemielalaš mearrádusa ja ohcamuša mielddusin lea máksoprográmmaevttohus, gearretriekti sáhtá dohkkehit evttohusa seamma háve. Jos máksoprográmmaevttohus ii leat, gearretriekti sáhtá mearridit čilgeaddji bargat dan.

Ekonomiiija- ja vealgebagadalli veahkeha du olles vealgeordnestallanproseassa áigge.

MÁKSOPROGRÁMMA

Vealgeordnestallamis dutnje nannejuvvo máksoprográmma, man mielde mávsát boahhtevuođas velggiid. Máksoprográmma várás dutnje rehkenastojuvvo boaduidat ja goluidat vuodul máksovárri. Máksovárri oaivvilda supmi, man veardde mávsát velggiidat mánnosaččat. Jos bákkolaš gollot leat stuorábut go boadut, máksovárrát lea negatiivvalaš ja dutnje sáhttit nannet nu gohčoduvvon nollaprográmma, mas mávsát dušše bákkolaš goluidat.

Máksoprográmma bistu

- Máksoprográmma 3 jagi, jos eai leat eastagat.
- Máksoprográmma 5 jagi, jos lea gávnnavuvvon eastta ja vealgeordnestallan lea mieđihuvvon vealta-meahttun sivaidda vuhtii váldimiin.
- Jos vealgeordnestallamis seailuhuvvo visti, máksoprográmma sáhtá leat guhkit go 5 jagi.

Loahppa vealggit addojuvvojit ándagassii, go máksoprográmma ja vejolaš lassemávsut leat čađahuvvon nu mo lea sohpon.

